

Пеняк Ю. С.

*кандидат економічних наук, доцент,
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи», Україна;
e-mail: yuliya-sergeevna@ukr.net; ID ORCID: 0000-0002-2836-4450*

Беляєва Л. А.

*кандидат економічних наук, доцент,
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи», Україна;
e-mail: belyaeva.l.a@gmail.com; ID ORCID: 0000-0003-2699-4237*

Абрамова О. С.

*кандидат економічних наук, доцент,
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи», Україна;
e-mail: olga_abramova@ukr.net; ID ORCID: 0000-0001-6372-9542*

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ

Анотація. Функціонування підприємств ускладнюється постійними змінами як у зовнішньому, так і внутрішньому середовищі його діяльності. Інформаційне забезпечення процесу управління, яке полягає у зборі, обробці та збереженні інформації, потрібної для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень, обумовило виникнення системи інформаційного менеджменту. Показано класифікацію економічної інформації і наведено динаміку показників рейтингів України за світовими індексами конкурентоспроможності за 2010—2018 роки: глобальної конкурентоспроможності, сприйняття корупції, легкості ведення бізнесу, інвестиційної привабливості, економічної свободи.

Виокремлено сучасні напрями використання інформаційного забезпечення та їхній вплив на управління конкурентоспроможністю суб'єктів господарювання. Розглянуто шляхи підвищення конкурентоспроможності в умовах нестабільності економіки та кримінальної конкуренції, яка є серйозним дестабілізуючим фактором і перешкодою для досягнення й збереження тенденцій до стабілізації економіки. У подальших дослідженнях назріла необхідність розроблення системи чинних показників для відстеження, аналізу і прогнозування тенденцій розвитку різних форм кримінальної конкуренції та ступеня їхнього впливу на економіку України.

Запропоновано модель формування конкурентних переваг і шляхи підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання та вплив наявної інформації для підвищення ефективності господарювання. Для вдосконалення системи інформаційного забезпечення конкурентоспроможності виділено фактори для досягнення позитивного економічного ефекту. В умовах стрімкого зростання і використання інформаційних технологій захист управлінської інформації на всіх її етапах є основним питанням економічної безпеки підприємств.

Визначено необхідність використання, аналізу та захисту внутрішньої і зовнішньої інформації для ухвалення ефективних управлінських рішень.

Ключові слова: інформація, конкурентоспроможність, аналіз, забезпечення, ефективність, управління, конкуренція.

Формул: 0; рис.: 1; табл.: 1; бібл.: 12.

Peniak Y. S.

*Ph. D. in Economics, Associate Professor,
Kharkiv Educational and Scientific Institute
of SHEI «Banking University», Ukraine;
e-mail: yuliya-sergeevna@ukr.net; ID ORCID: 0000-0002-2836-4450*

Bieliaieva L. A.

*Ph. D. in Economics, Associate Professor,
Kharkiv Educational and Scientific Institute
of SHEI «Banking University», Ukraine;
e-mail: belyaevalu.a@gmail.com; ID ORCID: 0000-0003-2699-4237*

Abramova O. S.

*Ph. D. in Economics, Associate Professor,
Kharkiv Educational and Scientific Institute
of SHEI «Banking University», Ukraine;
e-mail: olga_abramova@ukr.net; ID ORCID: 0000-0001-6372-9542*

INFORMATION SUPPORT OF BUSINESS ENTITY IN THE MODERN COMPETITIVENESS MANAGEMENT SYSTEM

Abstract. Business operations are becoming complicated by constant changes both in the external and internal environment of their activities. The emergence of an information management system was led by the need for information support of the management process, which consists of the collection, processing and preservation of the information that necessary for the adoption of reasonable management decisions. It is shown the classification of economic information and the dynamics of Ukraine's ratings for worldwide competitiveness indices for 2010—2018 is presented: global competitiveness, corruption perception, ease of doing business, investment attractiveness, economic freedom.

The article outlines the modern directions of information support usage and its influence on the management of the competitiveness of business entities. There were considered ways of increasing competitiveness in the conditions of economic instability and criminal competition, which is a serious destabilizing factor and an obstacle to achieving and preserving the tendencies of economic stabilization. Further research requires the indicators system development for tracking, analyzing and forecasting trends in the development of various forms of criminal competition and the degree of their impact on the Ukrainian economy.

The model of the formation of competitive advantages and ways of increasing the competitiveness of economic entities and the impact of existing information for improving the efficiency of management were proposed. In order to improve the information support system of competitiveness, the factors are selected for achieving a positive economic effect.

In the conditions of rapid growth and use of information technologies, protection of management information at all its stages is a key issue for the economic security of enterprises.

The necessity of using, analyzing and protecting internal and external information is determined for the purpose of making effective management decisions.

Keywords: information, competitiveness, analysis, provision, efficiency, management, competition.

JEL Classification M15

Formulas: 0; fig.: 1; tabl.: 1; bibl.: 12.

Пеняк Ю. С.

*кандидат экономических наук, доцент,
Харьковский учебно-научный институт
ГВУЗ «Университет банковского дела», Украина;
e-mail: yuliya-sergeevna@ukr.net; ID ORCID: 0000-0002-2836-4450*

Беляева Л. А.

*кандидат экономических наук, доцент,
Харьковский учебно-научный институт
ГВУЗ «Университет банковского дела», Украина;
e-mail: belyaevalu.a@gmail.com; ID ORCID: 0000-0003-2699-4237*

Абрамова О. С.
кандидат экономических наук, доцент,
Харьковский учебно-научный институт
ГВУЗ «Университет банковского дела», Украина;
e-mail:olga_abramova@ukr.net; ID ORCID: 0000-0001-6372-9542

ИНФОРМАЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ СУБЪЕКТА ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОЙ СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬЮ

Аннотация. Информационное обеспечение процесса управления субъекта хозяйствования, которое заключается в сборе, обработке и сохранении информации, необходимой для принятия обоснованных управленческих решений, обусловило возникновение системы информационного менеджмента. Представлена динамика показателей рейтингов Украины за мировыми индексами конкурентоспособности за 2010—2018 годы. Выделены пути повышения конкурентоспособности в условиях нестабильности экономики и криминальной конкуренции. Предложены модель формирования конкурентных преимуществ и пути повышения конкурентоспособности субъектов, влияние существующей информации для повышения эффективности хозяйственной деятельности. С целью совершенствования системы информационного обеспечения конкурентоспособности выделены факторы, обеспечивающие положительный финансовый результат. Определена необходимость использования, анализа и защиты внутренней и внешней информации с целью принятия эффективных управленческих решений.

Ключевые слова: информация, конкурентоспособность, эффективность, конкуренция, управление.

Формул: 0; рис.: 1; табл.: 1; библи.: 12.

Вступ. У сучасних умовах світового соціально-економічного розвитку перед підприємствами постає значна кількість питань, пов'язаних з управлінням його діяльністю. Функціонування підприємств ускладнюється постійними змінами як у зовнішньому, так і внутрішньому середовищі його діяльності, що обумовлює необхідність розробки нових підходів до визначення його цільової функції, обґрунтування економічних передумов досягнення оптимальних резервів прибутку, які забезпечують конкурентоспроможність підприємства на ринку і визначають перспективи його розвитку.

Інформаційне забезпечення процесу управління, яке полягає у зборі й обробці інформації, необхідної для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, обумовило виникнення системи інформаційного менеджменту як самостійного виду діяльності. Це зумовлене, з одного боку, необхідністю підвищення ефективності при прийнятті управлінських рішень власне у сфері інформатизації, а з іншого, збільшенням впливу інформаційних технологій на ефективність основної діяльності суб'єктів господарювання.

Аналіз досліджень та постановка завдання. Безпосередньою метою інформаційного забезпечення суб'єкта господарювання є систематизація принципів передачі, зберігання, відстеження інформації в певний алгоритм, для оптимізації визначення та вирішення пріоритетних цілей і завдань з метою підвищення конкурентоспроможності. Для ефективного функціонування підприємства як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях — інформація про нього повинна надходити, аналізуватися та розповсюджуватися за різними джерелами.

Метою дослідження є обґрунтування особливостей інформаційного забезпечення управління підприємств з метою підвищення їх конкурентоспроможності. Цей процес є надзвичайно актуальним, оскільки в умовах інформаційного суспільства основним шляхом удосконалення управління діяльністю є побудова ефективної системи інформаційного забезпечення.

В сучасній науковій літературі проблемі формування вискоєфективної системи інформаційного забезпечення управління підприємств та його впливу на рівень їх

конкурентоспроможності присвячені праці багатьох авторів, серед яких: О. Є. Гудзь, І. А. Бланк, В. В. Ковальов, П. А. Стецюк, М. Й. Малік, В. Г. Фатхутдінов, М. Ф. Кропивко, І. В. Бурачек та інші вчені.

Аналіз спеціальних наукових досліджень [1—12], щодо використання інформаційних систем в економіці й управлінні, управління інформаційними потоками, розвитку ринку інформаційних послуг, свідчить про існування низки теоретичних і практичних проблем, які все ще залишаються не вирішеними. Однією з яких є і використання інформації для управління з метою підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання.

Інформація є основою процесу управління, тому як має відомості, необхідні для оцінки ситуації й прийняття управлінського рішення. Інформація є вихідним матеріалом для практичної діяльності підприємств і дозволяє управлінцям діяти ефективно і аргументовано. Економічна інформація є основною в управлінській і її прийнято поділяти за видами:

- кон'юнктурна, що характеризує стан ринку: рівні цін на товари і послуги, курси валют, біржові котирування, рівень інфляції, величина дивідендів;
- комерційна, яка містить сукупність відомостей про попит та пропозицію, про ціни на товари і послуги та їх якість, про конкурентів, маркетингові дослідження;
- науково-технічна: досягнення в науці і техніці, «ноу-хау», патенти, ліцензії;
- зовнішньоекономічна: обсяги імпорту/експорту, ціни, якість, конкуренція, вплив на внутрішній ринок;
- статистична: динаміка кількісних і якісних змін в економіці за визначений період часу;
- соціальна: зайнятість, кількість безробітних, професійна підготовка, розміри допомоги безробітним, ціни на споживчі товари [1].

Для прийняття оптимальних управлінських рішень, крім внутрішньої інформації, необхідна своєчасна, точна, надійна і цілеспрямована інформація про стан навколишнього середовища, яка має значний вплив на діяльність підприємства, і вимагає максимально швидкого реагування на зміни і події.

Результати дослідження. Інформація є вихідним матеріалом для практичної діяльності підприємств і дозволяє управлінцям дати оцінку рівня конкурентоспроможності підприємства, що дає змогу:

- сформулювати управлінські завдання (визначення підходів до виробництва, технології, збуту, найму трудових ресурсів, фінансування матеріального, інформаційного та організаційного забезпечення);
- прийняти управлінське рішення (зменшити витрати, зосередити увагу на конкретному сегменті ринку, укласти відповідні контракти);
- розробити заходи, спрямовані на розвиток і підтримку конкурентних переваг (здійснити інновації, підтримати довгострокові переваги, упередити дії учасників, розробити заходи освоєння нових ринків і залучення коштів інвестора);
- адаптувати підприємство до ринкових умов господарювання, здатних забезпечити перемогу в конкурентній боротьбі за споживача та ринки збуту тощо [4].

Першоосновою розвитку стабільної ринкової економіки та невід'ємним її атрибутом є конкуренція між виробниками. Наявність вільної конкуренції на ринку сприяє розвитку компаній з найбільш ефективним виробництвом, економічно міцних, тих, що застосовують сучасні науково-технічні досягнення. Успішна робота саме таких підприємств є запорукою розвитку економіки держави в цілому.

На сьогодні проблема конкурентоспроможності країни виходить далеко за межі простої зацікавленості або боротьби за окремі сегменти ринків. Високий рівень конкурентоспроможності визначає для будь-якої країни збільшення можливостей для залучення інвестицій, фінансового капіталу, нових технологій, розширення присутності на ринках, і навпаки — низькі рейтинги й оцінки слугують індикатором недооцінки урядами країн необхідності створення національного конкурентного середовища [2]. Країни вивчають рейтинги конкурентоспроможності, аналізують показники й змагаються за першість.

Дослідженням конкурентоспроможності країн займаються найвпливовіші організації світу: Всесвітній економічний форум, Світовий банк, Організація економічного співробітництва і розвитку. Дослідницькі центри щорічно публікують обстеження кількох десятків країн на основі вивчення низки критеріїв, які допомагають комплексно оцінити показники діяльності країн за рік. Так, пропонується оцінити позицію України та здійснити аналіз динаміки основних показників за даними табл. 1.

Визначальним показником ефективності впровадження економічної політики є місце в ряді міжнародних рейтингів: Індекс глобальної конкурентоспроможності, Індекс легкості ведення бізнесу, Індекс економічної свободи, Індекс інвестиційної привабливості, Індекс сприйняття корупції.

Таблиця 1

Динаміка рейтингів України за світовими індексами конкурентоспроможності

Індекси	Місце України в світових рейтингах							
	2010— 2011 pp.	2011— 2012 pp.	2012— 2013 pp.	2013— 2014 pp.	2014— 2015 pp.	2015— 2016 pp.	2016— 2017 pp.	2017— 2018 pp.
Індекс глобальної конкурентоспроможності	89	82	73	84	76	79	85	81 (137)
Індекс сприйняття корупції	134	136	144	144	142	130	131	130 (180)
Індекс легкості ведення бізнесу	147	149	152	137	112	96	80	76 (190)
Індекс інвестиційної привабливості	2,57	3,28	2,18	2,12	1,87	2,57	2,88	3,15
Індекс економічної свободи	162	164	163	161	155	162	166	150 (180)

Джерела: [5; 7].

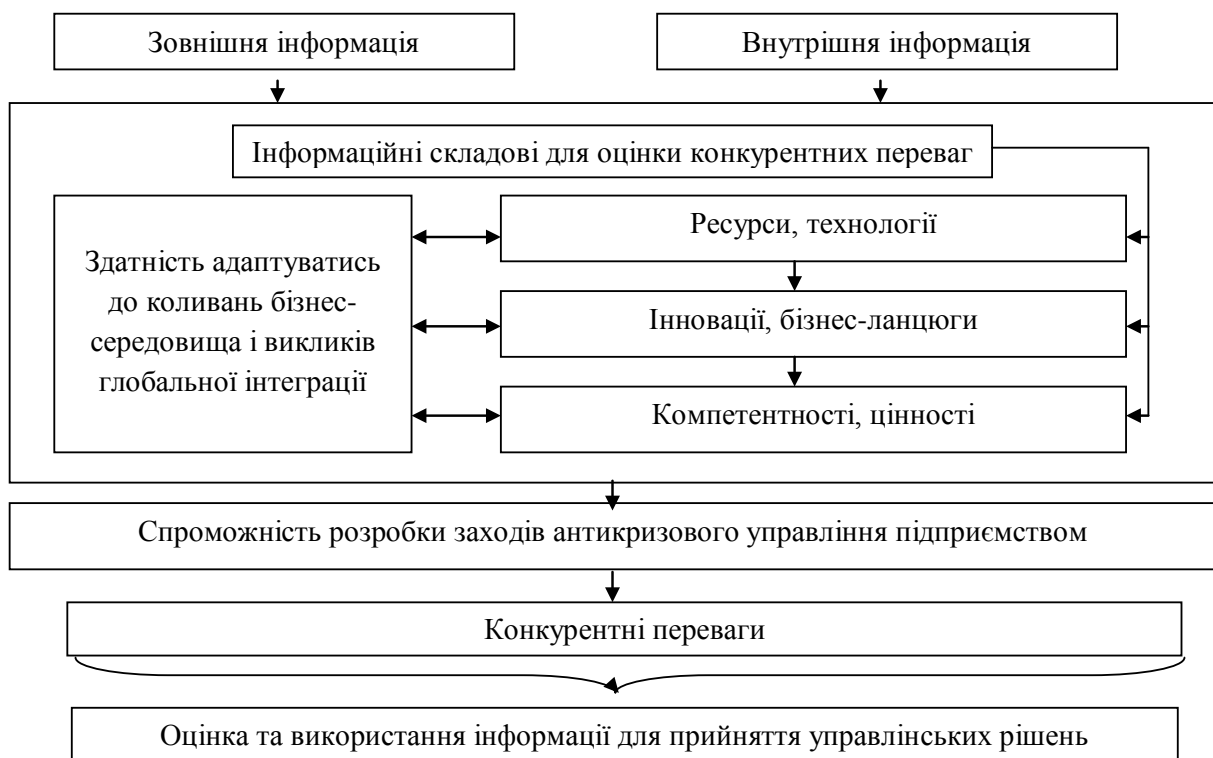
На підставі проведеного аналізу можна зробити висновок, що конкурентний статус України на світовому ринку знаходиться не на високому рівні. На жаль, Україна з її не зовсім конкурентоспроможною економікою не є рівноправним партнером для європейської спільноти. Цей факт підтверджують світові рейтинги та порівняння показників, що характеризують соціальний, інноваційний, інвестиційний, економічний розвиток з аналогічними показниками інших країн [5].

Досвід розвитку конкуренції у цей складний час, в період активних реформ в Україні, свідчить про значну криміналізацію цього процесу. Для вітчизняного бізнесу бути в ситуації кримінального тиску стало цілком звичним явищем. Кримінальна конкуренція широко розповсюджуючись в усіх сферах діяльності, стає способом його розвитку, починає все більшою мірою відігравати роль механізму регулювання суспільного виробництва. Широке поширення кримінальної конкуренції є досить серйозний дестабілізуючий фактор, його слід розглядати як одну з перешкод для досягнення й збереження тенденцій до стабілізації економіки, серйозну погрозу економічній безпеці країни [3].

В умовах гранично насиченого ринку і жорсткої конкуренції компанії шукають нові способи забезпечення конкурентоспроможності, застосування інформаційних технологій є одним з них. Суб'єкти господарювання повинні визначити нові цілі й завдання, засновані на інформації та аналізі ситуації з метою отримання конкурентних переваг. Необхідно чітко визначити напрямки діяльності в сучасних умовах, сформулювати подальшу стратегію за рахунок зменшення кількості конкурентів, ослаблення лідерів ринку, вливань в технічну базу, в нові розробки, в підтримку свого бренду і закласти міцний фундамент для майбутнього зростання, розширення, а можливо захоплення лідерських позицій.

Модель формування конкурентних переваг підприємства та їх залежність від наявної інформації показана на рис. 1.

Дана модель формування конкурентних переваг підприємства, на відміну від інших, передбачає розробку і впровадження концепції управління потенціалом підприємств та, в процесі прийняття управлінських рішень, керуватися групами конкурентних переваг, які підлягають впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, що забезпечить об'єктивність, повноту, достовірність результатів та удосконалення управління конкурентоспроможністю підприємств.

Примітка. Сформовано авторами

Важливим аспектом дієвості управління конкурентоспроможністю підприємств є визначення раціональних обсягів у відповідності з повним задоволенням потреб у аналітичних даних різних рівнів управління, забезпечення змістовності, глибини і ступеня відповідності інформації поставленим цілям. Паралельно необхідно вирішувати питання впровадження міжнародних стандартів, поліпшення технології збирання і обробки даних. Необхідним для покращення є відпрацювання моделей інформаційних систем, які б забезпечили ефективне управління виробничою і маркетинговою діяльністю різних суб'єктів господарювання, їх взаємодію між собою та органами управління [2].

Отже, з метою вдосконалення системи інформаційного забезпечення конкурентоспроможності необхідно виділити декілька факторів для досягнення позитивного економічного ефекту. Так, по-перше, необхідно вдосконалити систему стандартизації інформації на всіх етапах виробництва та надання послуг, зробити її уніфікованою, тобто орієнтованою як на внутрішній так і на зовнішній торговельні ринки. Разом з цим, за даними внутрішньої та зовнішньої інформації активно проводити економічний аналіз ринків збуту продукції, диференціювати конкурентні підприємства та спрямовувати вектори на лідируючі позиції у певних сегментах. Також, необхідно впроваджувати ефективну політику управління, вдосконалювати методи та моделі в менеджменті для досягнення високих фінансових результатів. Використовувати сучасний зарубіжний досвід управління конкурентоспроможністю підприємств, що дасть змогу українським товаровиробникам розробити систему ефективного механізму управління конкурентоспроможністю продукції підприємств, адекватного вимогам сучасного стратегічного менеджменту.

Актуальним, на сьогодні, в умовах стрімкого зростання і використання інформаційних технологій, захист управлінської інформації на всіх етапах її формування, обробки, накопичення, зберігання та використання для прийняття ефективних управлінських рішень є основним питанням економічної безпеки підприємств.

Для відстеження, аналізу і прогнозування тенденцій розвитку різних форм кримінальної конкуренції та ступеню їх впливу на економіку України, назріла необхідність розробки системи діючих показників.

Висновки. Таким чином, сучасний етап розвитку економіки України висуває якісно нові вимоги до управління конкурентоспроможністю підприємств, яке не можливо здійснити

без належного інформаційне забезпечення процесу управління, яке полягає у зборі й переробці інформації, необхідної для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Враховуючи сучасні тенденції інтеграції економіки країни в європейський простір, перед виробниками виникає проблема приведення умов виробництва відповідно до європейських стандартів. Тільки після повного перезавантаження економіки Україна зможе стати конкурентоспроможною і вийти на світові ринки. Тому, успіх сучасного підприємництва і його розвиток в умовах гострої конкуренції в значній мірі залежать від застосування інформаційних технологій, і відповідно, від ступеня забезпечення інформаційної безпеки. Процес захисту економічної інформації повинен бути безупинним і комплексним як на рівні держави, так і на рівні підприємства.

Література

1. Гудзь О. С. Стратегічні напрями формування конкурентних переваг підприємств / О. С. Гудзь // Економіка. Менеджмент. Бізнес. — 2018. — № 3 (25). — С. 4—11.
2. Бланк І. А. Основи фінансового менеджменту : у 2-х т. / І. А. Бланк. — Київ : Ельга, Ніка-центр, 2011. — 710 с.
3. Беляєва Л. А. Кримінальна конкуренція, як погроза економічній безпеці країни / Л. А. Беляєва // Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави. — Харків : ХНУВС, 2015. — С. 331—334.
4. Пеняк Ю. С. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства / Ю. С. Пеняк // Інфраструктура ринку. — Одеса, 2018. — Вип. 23. — С. 138—143.
5. Луцик Ю. О. Місце України в загальному рейтингу конкурентоспроможності [Електронний ресурс] / Ю. О. Луцик // *Modern Economics*. — 2018. — Режим доступу : <https://modecon.mnau.edu.ua/place-of-ukraine-in-global-competitiveness>.
6. Аналітична інформація комплексної системи інформаційно-правового забезпечення [Електронний ресурс] / Ліга: Закон ENTERPRISE.9.1.5. — Режим доступу : <http://products.ligazakon.ua/systems/enterprises>.
7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Hoover E. M. An Introduction to Regional Economics : The Web book of regional science [Electronic resource] / E. M. Hoover, F. Giarratani. — West Virginia : Regional research Institute, West Virginia University. — Available at : www.rr.i.wvu.edu/WebBook/Giarratani/chapternine.htm#9.1.
9. Brimson J. A. Driving Value Using Activity-Based Budgeting / J. A. Brimson, J. Antos. — New York : Wiley, 1999. — 288 p.
10. E-economic online accounting in brief [Electronic resource]. — Available at : <http://www.e-economic.co.uk/accountingsystem/glossary/current-assets>.
11. Porter M. E. Competitive Advantage of Nations / M. E. Porter. — New York : Free Press, 1990. — 426 p.
12. Downes J. Dictionary of Finance and Investment Terms (Barron's Educational Series) / J. Downes, J. E. Goodman // *Barons Financial Guides*. — 2004. — April 1. — 818 p.

Стаття рекомендована до друку 20.05.2019

© Пеняк Ю. С., Беляєва Л. А.,
Абрамова О. С.

References

1. Hudz, O. Ye. (2018). Stratehichni napriamy formuvannya konkurentnykh perevah pidpriemstv [Strategic Directions of Formation of Competitive Benefits of Enterprises]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes — Economics. Management. Business, Vol. 3* (25), 4—11 [in Ukrainian].
2. Blank, I. A. (2011) *Osnovy finansovoho menedzhmentu [Fundamentals of Financial Management]*. Kyiv: Elha, Nika-tsentr [in Ukrainian].
3. Bieliaieva, L. A. (2015). Kryminalna konkurentsia, yak pohroza ekonomichnii bezpetsi krainy [Criminal competition as a threat to the country's economic security]. *Suchasni problemy pravovoho, ekonomichnogo ta sotsialnoho rozvytku derzhavy — Modern problems of legal, economic and social development of the state*. Kharkiv [in Ukrainian].
4. Peniak, Yu. S. (2018). Metody otsinky konkurentospromozhnosti pidpriemstva [Methods of assessing the competitiveness of the enterprise]. *Infrastruktura rynku — Infrastructure of the market*, 23, 138—143. Odesa [in Ukrainian].
5. Lutsyk, Yu. O. (2018). Mistse Ukrainy v zahalnomu reitynhu konkurentospromozhnosti [Place of Ukraine in the Overall Competitiveness Rating]. *Modern Economics*. Retrieved from <https://modecon.mnau.edu.ua/place-of-ukraine-in-global-competitiveness> [in Ukrainian].
6. Analitichna informatsiya kompleksnoyi systemy informatsiyno-pravovoho zabezpechennya [Analytical information of a comprehensive system of information and legal support]. (n. d.). *Liha: Zakon ENTERPRISE.9.1.5*. Retrieved from <http://products.ligazakon.ua/systems/enterprises>.
7. Ofitsiynny sayt Derzhavnogo komitetu statystyky Ukrainy [Official site of the State Statistics Committee of Ukraine]. (n. d.). [ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua). Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
8. Hoover, E. M. (n. d.). An Introduction to Regional Economics: The Web book of regional science. West Virginia: Regional research Institute, West Virginia University. Retrieved from www.rr.i.wvu.edu/WebBook/Giarratani/chapternine.htm#9.1.
9. Brimson, J. A., & Antos, J. (1999). *Driving Value Using Activity-Based Budgeting*. New York: Wiley.
10. E-economic online accounting in brief. (n. d.). *e-economic.co.uk*. Retrieved from <http://www.e-economic.co.uk/accountingsystem/glossary/current-assets>.
11. Porter, M. E. (1990). *Competitive Advantage of Nations*. New York.
12. Downes, J., & Goodman, J. E. (2004, April 1). *Dictionary of Finance and Investment Terms (Barron's Educational Series)*. Barons Financial Guides.

The article is recommended for printing 20.05.2019

© Peniak Y. S., Bieliaieva L. A.,
Abramova O. S.